

ABADIÑOKO UDAL FUNTSEKO ISAD ARAUA

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA U48001
Titulua	Abadiño Udal Artxiboa
Data(k)	1556 - 1945
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> – Metro linealak: 5,78 m/l – Kaxak: 49 – Liburuak: 14 – Espediente-kopurua: 620 Papera.

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Abadiño Udal.
Instituzio historia	<p>Durangoko Merindade bizkaitarreko elizate bat da Abadiño, Gernikako barruti judizialaren barnean kokatzen dena.</p> <p>Lehen eserlekua okupatu zuen Durangoko Merindadeko Batzarretan, lehenik Muntxarazeko dorre-etxean eta, ondoren, Gerediagako San Salvador basilizan.</p> <p>Urkiolako parke naturalaren baitan, eta udalerrri honen barruan, Bolinkoba, Oiakoba, Hastakoba eta Albiztei aztarnategi arkeologikoak daude, historiaurrekoak denak.</p> <p>Abadiño parrokia-eliza Garaikoaren matrizea zen, eta San Torquato Martiriari eskainita zegoen.</p> <p>XVI. mendetik aurrera, burdina ekoizteko zentro industrial garrantzitsua bihurtu zen. Horren lekuko dira hainbat burdinola, besteak beste Astola, Esterripa, Lebario, Muntxaraz, Murueta eta Trañan. Horietako batzuk aktibo egon dira XX. mendearen hasierara arte.</p> <p>Elizatea gerra karlisten lekuko izan zen XIX. mendean zehar. Udal-mugardean bilera bat egon zen Espartero eta Maroto jeneralen artean 1839ko abuztuaren hogeita seian. Bertan, Bergarako Hitzarmena sinatzeko oinarriak finkatu ziren (bost egun beranduago sinatuko zen).</p>



Instituzio historia	<p>Abadiñon izan zen Bizkaiko Lurralde Historikoan egondako bigarren gerra karlistako azken bataila. 1876ko azaroaren bostean izan zen, eta tropa liberalek batailoi karlistak garaitu zituzten.</p> <p>Bizimoduak batez ere landakoa izaten jarraitu zuen, harik eta XX. mendeko hirurogeiko eta hirugoeita hamarreko hamarkadetan industrializazio-prozesu garrantzitsu bat gertatu zen arte, neurri batean Durangoko hiribildutik, Debako barailatik eta Ibaizabaletik hurbil zuen posizio pribilegiatuagatik.</p>
Artxibo historia	<p>Abadiñoko elizatearen dokumentazio historikoa udal-artxiboan gordeta egon zen, udal-idazkariaren erantzukizunpean, harik eta 1993an Bizkaiko Foru Agiritegi Historikora lekualdatu zen arte.</p> <p>Lekualdaketa horretan batez ere 1940 baino lehenagoko dokumentazio historikoa sartu zen; gainerako dokumentazioak udal-artxiboan jarraitzen du.</p> <p>Elizate horretako tresna eta paperen lehen inbentario ezaguna 1778 eta 1802 urte bitartekoa da.</p> <p>Bizkaiko Foru Aldundiko Ondare Historikoaren Zerbitzuak dokumentazioaren lekualdaketa urtean egindako txostenaren arabera, artxiboa udaletxean zegoen, bi leku bereizitan. Bulego nagusietako armairu batean 1900 baino lehenagoko dokumentazioa zegoen, kronologikoki ordenatuta; dokumentazio gehiena, berriz, batzordeka antolatuta, bulego teknikoaren ondoko gela espezifikoko batean zegoen, sarbidea mugatuta.</p> <p>1993a baino lehen, dokumentazioa fitxa mekanografikoetan deskribatu zen.</p>
Sarrera modua	<p>Bizkaiko Foru Aldundiak eta Abadiñoko Udalak 1993ko apirilaren 20an sinatutako lankidetzaren hitzarmena betetzeko, BFAHn 1993ko uztailearen 29an sartu zen dokumentazioa.</p> <p>1995eko urriaren hogeita hamarrean, oraindik udal-instalazioetan zegoen dokumentazio historikoa bidali zitzaion BFAHri.</p>

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	Abadiñoko elizateak eta Udalak 1556 eta 1945 bitartean sortutako dokumentazio historikoa.
----------------------------	---



Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.
Sarrera berriak	Beste hitzarmen bat sinatuz gero, sarrera berriak egon daitezke.
Erakundea	Dokumentazioa Udal Artxibozainen Lantaldearen sailkapen-koadroaren bidez antolatu da, serie batzuekin handituta. Koadroa BFAHn dauden udalerrri guztietarako erabiltzen da, eta, beraz, baliteke udalerrri horretan sortutako dokumentazioaren artean serie batzuk ez islatzea. Gobernuaren, Idazkaritzaren eta Udal Administrazioaren eta Ogasunaren jarduerak hartzen ditu, honela: <ul style="list-style-type: none"> – Gobernua: 37 dokumentu 1595 eta 1940 bitartekoak. – Idazkaritza: 384 dokumentu 1556 eta 1945 bitartekoak. – Ogasuna: 191 dokumentu 1616 eta 1945 bitartekoak.

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreproduktzio baldintzak	Erreproduktzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.
Deskribapen tresnak	Dokumentazio guztia katalogatuta dago, eta Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak erabiltzen dituen deskribapen-tresnen bidez eskura daitezke: <ol style="list-style-type: none"> a. Sailkapen-koadroa. b. ARWE datu-basea, artxiboari buruzko katalogazioa kudeatzeko. Hainbat sARBIDE-puntu eta onomastika, toponimia eta gaikako indize ditu. c. ARIT datu-basea, kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sARBIDE berarekin.

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
---	-----------------------------------



Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa gordetzen duen dokumentazioaren zati bat digitalizatzen eta Interneten erabiltzaileen eskura jartzen ari da. Sarbidea ARITen datu-basea ren bidez ere egiten da. Akta-liburuak, 1830 baino lehenagoko dokumentazioa, 1900 baino lehenagoko dokumentazioa (planoak barne), eta 1910 baino lehenagoko biztanleen erroldak digitalizatu dira.
Lotutako deskribapen unitatea	Abadiñoako Udalarekin zerikusia duten dokumentu-iturriak daude BFAHren atal guztietan, batez ere administrazio-sailean eta sail judizialean. Udalak 1941etik gaur egun arte sortutako dokumentazioa udaletxean gordetzen da.
Argitalpenei buruzko oharra	López Arbeloa, Blanca (1993). Abadiño: Historia y Patrimonio Artístico. Monografías de los Pueblos de Bizkaia. Diputación Foral de Bizkaia. Bilbao.

Oharren arloa

Oharrak	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak artxibo historikoaren funtzioa betetzen du funtsak gordailutu dituzten udalerrientzat.
---------	--

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko udal-atalerako egindako deskribapena, bertako teknikariak gainbegiratuta.
Arauk edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Agirien Deskribapenerako Nazioarteko Arau Orokorra). Deskribapen Agirien Batzordeak hartutakoa Agirien Nazioarteko Kontseiluan, Stockholmen (Suedia), 1999ko irailaren 19-22an. Madril. 2000.
Deskribapenaren data	20/01/2020